

Začiatkom apríla tohto roku zaslal Úrad geodézie, kartografie a katastra SR list televíziám pôsobiacim na území Slovenskej republiky, ako aj vybraným vydavateľstvám významných printových médií, v ktorom sme tieto inštitúcie upozornili na ich zákonné povinnosti spojené s používaním štandardizovaného geografického názvoslovia. Stručne a vecne sme sa pokúsili vysvetliť, čo je štandardizované geografické názvoslovie, z akého dôvodu a za akým účelom sa buduje a ako je ukotvené v našej legislatíve. Pre úplnosť sme pridali i informáciu o sankciách, ktoré zákon umožňuje uložiť pri porušeníach v tejto oblasti. Na záver sme adresátov listu slušne poprosili, aby venovali pozornosť komplexným informáciám, ktoré k tejto problematike na našom webe zverejňujeme on-line, spolu so zoznamami najčastejšie používaných štandardizovaných geografických názvov a aby tieto informácie zohľadnili pri tvorbe svojich relácií a článkov.

Týmto listom sme reagovali na množiace sa sťažnosti zo strany občanov, ktorí upozorňovali na porušenia v tejto oblasti, najmä s poukazom na používanie v médiach neštandardizovaného označenia Veľká Británia, príp. Británia namiesto štandardizovaného názvu Spojené kráľovstvo a to najmä v súvislosti s vystúpením Spojeného kráľovstva z EÚ. Oficiálny slovenský názov štátu Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska (prípustná skrátená forma Spojené kráľovstvo) sa na Slovensku používa od roku 2000, kedy bol tento názov štandardizovaný. Samotní zástupcovia Spojeného kráľovstva viackrát na medzinárodných fórach OSN apelovali na zástupcov ostatných členských krajín OSN, aby akceptovali nimi deklarovанú zmenu názvu Great Britain na United Kingdom vo význame štátneho útvaru. Táto zmena je korektná hlavne voči Severnému Írsku. Názov Veľká Británia je platný, ale pre označenie jedného spomedzi Britských ostrovov.

Napriek tomu, že sme si týmto upozornením plnili iba svoju zákonnú povinnosť, keďže medzi naše kompetencie patrí aj štátny dozor nad dodržiavaním zákona v oblasti štandardizovaného geografického názvoslovia, zo strany niektorých printových médií došlo k medializácii nášho listu spolu s kritikou voči nášmu postupu. Táto kritika bola nie vždy korektná, obsahovala zjednodušenia a nepresnosti.

Štandardizácia geografického názvoslovia má celosvetový rozmer, na konferenciách OSN sa riešia problémy v tejto oblasti už 50 rokov. V medzinárodnej odbornej diskusii sa okrem iného prijal úzus, že v záujme jednoznačnej identifikácie geografických objektov v celosvetovom rozmere je žiaduce, aby všetky krajiny používali podľa možnosti jediné označenie, pričom toto má vychádzať z pomenovania, ktoré je zaužívané v jazyku domácej populácie, resp. oficiálne kodifikované v danom zriadení. V prípade názvov cudzích štátnych útvarov to znamená, že je vhodné používať preklady vychádzajúce z oficiálnych názvov týchto štátov.

Každý štát má svoju názvoslovnú autoritu, ktorá rozhoduje o forme a používaní geografických názvov a je zodpovedná za implementáciu rezolúcií OSN v oblasti štandardizovaného geografického názvoslovia. Na Slovensku má takúto kompetenciu Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky. Úrad o týchto názvoch rozhoduje podľa pravidiel slovenského pravopisu a so súhlasom Ministerstva kultúry. Úrad má, ako poradný orgán, zriadenú od roku 1971 tzv. Názvoslovnú komisiu, kde sú zastúpení odborníci z rôznych inštitúcií.

Domnievame sa, že používanie štandardizovaných geografických názvov je dôležité na jednoznačnú identifikáciu objektov, ktoré všetci používame denno-denne na našu orientáciu a lokalizáciu. Preto je vhodné, aby tieto názvy používali všetci rovnako, a to

predovšetkým v mapách, v úradnej činnosti orgánov verejnej správy, v tlači, v odbornej literatúre. V prípade názvov štátnych útvarov je to i prejav korektnosti voči ich obyvateľom, našej ochoty rešpektovať a používať názov, ktorý si sami zvolili. Z tohto hľadiska považujeme za správne, že používanie štandardizovaného geografického názvoslovia je regulované zákonom.

Samozrejme, nebránime sa diskusii k tejto problematike, zdôrazňujeme však, že v takomto prípade musí ísť o vecnú, odbornú a koncepčnú diskusiu.